

La *Xylella fastidiosa* es pot aturar?

Sí, durant un temps.

Sembla que aquesta no és la resposta que volem escoltar però és l'escenari millor per dissenyar un futur de convivència amb la malaltia.

Oliveres de Gallipoli (Itàlia). Imatge d'Emili Montesinos

El passat 13 de març, a la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA), els experts de Catalunya varen debatre sobre aquesta qüestió. Davant la preocupació dels agricultors i dels viveristes per l'aparició de focus de *Xylella fastidiosa* propers a Catalunya, la ICEA va organitzar una sessió amb la participació de Neus Ferrete, subdirectora General d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya, Jordi Giné, cap del servei de Sanitat Vegetal, Assumpció Batlle, investigadora de l'IRTA, Emili Montesinos, investigador i professor de fitopatologia a la Universitat de Girona i Jordi Sabaté, investigador de l'IRTA.

Josep Maria Vives, president de la ICEA, presentant la taula de ponents

L'intens debat ens va deixar algunes idees.

No podem somiar que aquest bacteri que mata oliveres i vinyes no arribi als nostres camps, masses espècies estan infectades i molt a prop, pel sud de França plantes ornamentals, a les balears ametllers, ullastres i oliveres, i la malaltia s'estén com una taca d'oli. S'estén perquè la *Xylella* viu en els vasos conductors de les plantes, el xilema, i d'aquest medi no pot marxar sola, però alguns insectes piquen la planta infectada i al xuclar s'emporten el bacteri amb ells i quan piquen una planta veïna sana li transmeten la malaltia.

Es pot intentar que trigui a arribar, Jordi Giné entén que les mesures de contenció impulsades per Europa, i que es prenen allà on ja tenen la malaltia, posen barreres a la seva dispersió. Actualment no hi ha tractaments per curar una planta, les mesures van dirigides a destruir plantes i arbres malalts i a impedir el moviment de material vegetal infectat, prohibint que els viviers de la zona venguin plantes sensibles.

I si arriba, què podem fer? El primer de tot és estar alerta, els científics Assumpció Batlle i Emili Montesinos coneixen a fons el bacteri, difonen la manera de detectar-lo a l'administració i també al sector, els científics dels seus centres d'investigació i l'administració mostregen i analitzen plantes per poder detectar quan abans millor la *Xylella*, per així posar en marxa les mesures de contenció i alentir la seva dispersió.

L'altre punt important per controlar la malaltia són els insectes que ràpidament poden transmetre-la, i en aquest sentit Jordi Sabaté ens fa propostes i ens alerta sobre el que no s'ha de fer per no empitjorar la situació. El principal vector de la *Xylella*, *Philaenus spumarius*, és present a Catalunya i coneixem el seu cicle, passa part del cicle en les herbes i això condiciona que el tractament fet sobre el conreu no sigui suficient, cal gestionar les herbes del voltant o del propi cultiu i fer-ho amb coneixement, en Jordi alerta de la gravetat si s'arrenquen quan ja tenen les nimfes o adults, ja que aquests individus aniran al cultiu i serà contraproductiu.

Els sector productor i viverista va mostrar preocupació per les pèrdues que li pot representar si la malaltia s'estén per Catalunya, i va demanar una bona campanya de comunicació i d'informació sobre el seguiment i la presència de la malaltia. Neus Ferrete, per la seva part, va explicar el que l'administració està fent i va fer una crida a que tots els estaments implicats treballin plegats, donat que en malalties tan complexes tan sols treballant junts es pot guanyar temps i estar millor preparats per combatre-les.

Finalment es va fer una crida a donar més suport a la investigació. Investigar per trobar la manera de matar el bacteri o fer que no es reproduïxi quan està a la planta, investigar per trobar maneres sostenibles de reduir les poblacions dels insectes vectors o per que no infectin. Investigar per trobar plantes tolerants o resistents que no es vegin afectades i sobrevisquin a la infecció.

Es fa prou per la investigació en sanitat vegetal a Catalunya? Aquesta és una altra qüestió oberta que mereix un profund debat.